

Hà Nội, ngày 09 tháng 02 năm 2015

TỜ TRÌNH

**Về việc ban hành Quyết định của Thủ tướng Chính phủ
về chế độ phụ cấp ưu đãi nghề nghiệp và chế độ bồi dưỡng
đối với người làm việc trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn**

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Nghị quyết số 23-NQ/TW năm 2008 về tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới do Bộ Chính trị ban hành nêu rõ: “Việc thể chế hoá các nghị quyết, quan điểm của Đảng còn chậm; một số cơ chế, chính sách rất quan trọng được nêu trong Nghị quyết Trung ương 5 (khoá VIII) đến nay vẫn chưa được cụ thể hoá để thực hiện. Nhiều chính sách đối với văn nghệ và văn nghệ sỹ đã lạc hậu nhưng chậm được sửa đổi”. Nghị quyết cũng đề ra các định hướng: “rà soát, bổ sung và xây dựng mới các chế độ, chính sách đối với hoạt động văn học, nghệ thuật, như chế độ lương, nhuận bút, đãi ngộ tài năng, bồi dưỡng lao động nghề nghiệp, chế độ hưu”.

Do nhiều bất cập về các chế độ, chính sách đối với nghệ sỹ đã tồn tại nhiều năm qua, ngày 21 tháng 5 năm 2013, Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội có Công văn số 776/UBVHGD TTN13 kiến nghị sau Phiên giải trình của Chính phủ về việc thực hiện chính sách, pháp luật trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn, trong đó yêu cầu Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện chính sách, chế độ phù hợp với đặc thù của ngành nghệ thuật biểu diễn, đặc biệt là việc sửa đổi, bổ sung chế độ tiền lương, phụ cấp ưu đãi theo nghề; chuyển ngạch bậc lương, hướng dẫn tổ chức và thực hiện việc xét nâng ngạch cho nghệ sỹ.

Ngày 10 tháng 7 năm 2013, Văn phòng Chính phủ có Thông báo số 237/TB-VPVP về kết luận của Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân tại cuộc họp liên quan đến các cơ chế, chính sách thúc đẩy văn học, nghệ thuật nhằm thực hiện Nghị quyết số 23-NQ/TW nêu rõ: “Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì, phối hợp với các Bộ Nội vụ, Bộ Tài chính, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội và các cơ quan liên quan khẩn trương rà soát, tháo gỡ những khó khăn vướng mắc về chính sách đối với văn nghệ sỹ; trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định trong tháng 11 năm 2013; đồng thời nghiên cứu xây dựng Thông tư liên tịch hướng dẫn quy trình xét nâng, chuyển ngạch bậc lương, chế độ phụ cấp nghề, chế độ bồi dưỡng luyện tập biểu diễn, chế độ nghỉ hưu sớm, chế độ về bảo hiểm xã hội cho nghệ sỹ, diễn viên”.

Thực hiện chỉ đạo của Quốc hội, Chính phủ, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch soạn thảo Đề án xây dựng cơ chế, chính sách đặc thù đối với nghệ sỹ, diễn viên. Đề án tập trung 4 vấn đề mang tính cấp bách sau: (1) Chế độ lương của nghệ sỹ, diễn viên. (2) Chế độ bồi dưỡng luyện tập, biểu diễn và phụ cấp ưu đãi nghề đối với nghệ sỹ, diễn viên. (3) Việc xét nâng ngạch không qua thi đối với nghệ sỹ, diễn viên đang hưởng lương từ ngân sách Nhà nước. (4) Chế độ nghỉ hưu của nghệ sỹ, diễn viên.

Ngày 28 tháng 5 năm 2014, Phó Thủ tướng Chính phủ Vũ Đức Đam đã có ý kiến chỉ đạo tại Công văn số 3848/VPCP-KGVX về việc xem xét, giải quyết nội dung trong Đề án "Xây dựng cơ chế, chính sách đặc thù đối với nghệ sỹ, diễn viên", theo đó, trước mắt Chính phủ đồng ý giao Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch khẩn trương nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung hoặc dự thảo quyết định mới thay thế Quyết định số 180/2006/QĐ-TTg ngày 09 tháng 8 năm 2006 của Thủ tướng Chính phủ về chế độ ưu đãi nghề và bồi dưỡng đối với lao động biểu diễn nghệ thuật ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch, sớm trình Chính phủ (sau đây gọi tắt là Quyết định 180).

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã dự thảo Quyết định mới thay thế Quyết định 180, lấy ý kiến của các bộ: Bộ Nội vụ, Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tư pháp, Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các cơ quan, đơn vị có liên quan đối với dự thảo Quyết định.

I. Sự cần thiết ban hành Quyết định

Quyết định 180 đã thể hiện sự quan tâm, chính sách đãi ngộ của Đảng, Nhà nước, nâng cao đời sống, tạo điều kiện cho đội ngũ nghệ sỹ, diễn viên phát huy sức sáng tạo để xây dựng nhiều sản phẩm văn hóa đạt chất lượng cao phục vụ nhân dân, góp phần quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc.

Qua 09 năm thực hiện Quyết định 180 đã bộc lộ nhiều vấn đề hạn chế, bất cập về đối tượng được hưởng cũng như mức hưởng chế độ phụ cấp nghề và bồi dưỡng luyện tập, biểu diễn đối với lao động thuộc lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn (*Báo cáo đánh giá, tổng kết việc thực hiện Quyết định 180 gửi kèm theo Tờ trình*).

II. Quá trình xây dựng dự thảo Quyết định

Dự thảo Quyết định được xây dựng đúng trình tự, bảo đảm tuân thủ các quy định của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật:

1. Thành lập Ban soạn thảo do Cục Nghệ thuật biểu diễn chủ trì, phối hợp với các Cục, Vụ chức năng trong Bộ;

2. Ban soạn thảo đã xây dựng văn bản, gửi lấy ý kiến của các Bộ, ngành, cơ quan liên quan và các địa phương.

Qua tổng hợp ý kiến tham gia: Hầu hết các ý kiến đều nhất trí cơ bản với nội dung dự thảo Quyết định, các ý kiến tham gia được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch nghiêm túc tiếp thu và chỉnh sửa tại dự thảo Quyết định.

III. Việc giải trình, tiếp thu ý kiến Hội đồng Tư vấn Thẩm định - Bộ Tư pháp đối với dự thảo Quyết định thay thế Quyết định 180

Dự thảo Quyết định thay thế Quyết định 180 là cần thiết; phù hợp với đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng; tính hợp Hiến, hợp pháp; tính thống nhất; tính đồng bộ của dự thảo Quyết định. Ngày 21 tháng 12 năm 2014, Hội đồng Tư vấn Thẩm định - Bộ Tư pháp đã họp, thẩm định đối với dự thảo Quyết định thay thế Quyết định 180, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã nghiên cứu, tiếp thu và chỉnh sửa, bổ sung hồ sơ và hoàn thiện dự thảo Quyết định theo những nội dung cơ bản như sau:

1. Những ý kiến tiếp thu

- Chỉnh sửa lại phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng để phù hợp với quy định tại Điều 2, Khoản 1 Điều 9 Luật Viên chức và Khoản 8 Điều 6 Nghị định số 204/2004/NĐ-CP ngày 14 tháng 12 năm 2004 của Chính phủ về chế độ tiền lương đối với cán bộ, công chức, viên chức và lực lượng vũ trang;
- Phần căn cứ, bỏ Bộ luật Lao động năm 2012 tại dự thảo;
- Đã đối chiếu với các ngành, nghề khác về mức phụ cấp ưu đãi để đảm bảo tính hợp lý và tương quan trong tổng thể chung về mức hưởng với các ngành đang được hưởng phụ cấp ưu đãi theo nghề và phụ cấp trách nhiệm theo nghề;
- Đã nghiên cứu và thể hiện lại các quy định tại Khoản 4 Điều 3 của dự thảo Quyết định về trường hợp không được tính hưởng phụ cấp ưu đãi theo nghề;
- Làm rõ các đối tượng cụ thể trên cơ sở mức độ đóng góp công sức lao động, vai trò, vị trí và chức năng của người nghệ sỹ biểu diễn tham gia luyện tập và biểu diễn để đưa ra các mức bồi dưỡng luyện tập và biểu diễn phù hợp;
- Thể hiện rõ nguồn kinh phí chi trả cho chế độ ưu đãi nghề nghiệp và chế độ bồi dưỡng luyện tập, biểu diễn.

2. Những ý kiến bảo lưu

- Đối tượng được hưởng chế độ phụ cấp gồm có: Người chỉ huy dàn nhạc giao hưởng nhạc vũ kịch, dàn nhạc giao hưởng, dàn hợp xướng, dàn nhạc sân khấu truyền thống; diễn viên: tuồng, chèo, cải lương, xiếc, múa rối nước, múa rối cạn, nhạc kịch (opera), vũ kịch (ballet), kịch hình thể, kịch nói, kịch câm, kịch dân ca, múa dân gian dân tộc, múa hát cung đình, múa đương đại, hát mới, hát dân ca, múa tạp kỹ; người biểu diễn nhạc cụ hơi, dây, gõ, phím; kỹ thuật viên: âm thanh, ánh sáng; nhân viên hậu đài, nhân viên hóa trang, nhân viên phục trang và nhân viên đạo cụ.

Những đối tượng nêu trên đã được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch nghiên cứu kỹ để soạn thảo dự thảo Quyết định theo hướng cụ thể hóa các chức danh, tiêu chuẩn chuyên môn và nghiệp vụ chuyên ngành đối với công chức, viên

chức được bổ nhiệm vào ngạch diễn viên hiện đang công tác, làm việc tại các đơn vị sự nghiệp công lập thuộc lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn mà không mở rộng các đối tượng được hưởng phụ cấp ưu đãi theo nghề và bồi dưỡng luyện tập, biểu diễn.

Từ năm 2004 đến năm 2014, Chính phủ đã nhiều lần điều chỉnh mức tiền lương cơ sở, đến nay sự biến động về tiền lương cơ bản chỉ trả cho cán bộ, công chức, viên chức và người lao động đã gấp 6,9 lần so với năm 2004. Trong khi đó, chế độ bồi dưỡng luyện tập, biểu diễn quy định tại Quyết định 180 vẫn chưa được điều chỉnh để phù hợp thực tế cuộc sống. Mức quy định tại Quyết định 180 là quá thấp, không còn phù hợp với thực tế, chưa khuyến khích được sức sáng tạo của người nghệ sỹ biểu diễn trước đòi hỏi ngày càng cao của xã hội hiện đại. Trên cơ sở mức độ đóng góp công sức lao động, vai trò, vị trí và chức năng của người nghệ sỹ biểu diễn trực tiếp tham gia làm việc trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch phân định thành 04 mức phụ cấp ưu đãi nghề nghiệp, 04 mức luyện tập và biểu diễn:

a) Mức phụ cấp ưu đãi nghề nghiệp gồm: 20%, 25%, 30% và 35% thay vì 02 mức như quy định tại Quyết định 180 là: 15% và 20%. Việc phân loại 04 mức nhằm điều chỉnh các đối tượng cụ thể phù hợp đặc thù nghề nghiệp của từng bộ môn nghệ thuật.

b) Mức bồi dưỡng luyện tập cụ thể: 80.000 đồng, 60.000 đồng, 50.000 đồng và 35.000 đồng/buổi luyện tập tương ứng 7%, 5%, 4% và 3% mức tiền lương cơ sở thay vì 03 mức như quy định tại Quyết định 180 là 20.000 đồng, 15.000 đồng và 10.000 đồng/ngày.

c) Mức bồi dưỡng biểu diễn chia làm 04 mức: 200.000 đồng, 160.000 đồng, 120.000 đồng và 80.000 đồng/buổi biểu diễn tương ứng 17%, 14%, 10%, và 7% mức tiền lương cơ sở thay vì chỉ có 03 mức như quy định tại Quyết định 180 là 50.000 đồng, 40.000 đồng và 20.000 đồng/buổi biểu diễn.

IV. Nội dung cơ bản dự thảo Quyết định

Quyết định về chế độ phụ cấp ưu đãi nghề nghiệp và chế độ bồi dưỡng đối với người làm việc trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn gồm 07 điều (có dự thảo Quyết định gửi kèm Tờ trình) như sau:

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh;

Điều 2. Đối tượng áp dụng;

Điều 3. Chế độ phụ cấp ưu đãi nghề nghiệp;

Điều 4. Chế độ bồi dưỡng tập luyện, bồi dưỡng biểu diễn;

Điều 5. Nguồn kinh phí chi trả;

Điều 6. Hiệu lực thi hành;

Điều 7. Trách nhiệm thi hành. *u*

V. Kiến nghị

Tiếp thu ý kiến của Hội đồng Tư vấn Thẩm định - Bộ Tư pháp, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã quy định chế độ bồi dưỡng luyện tập và biểu diễn theo các mức khác nhau tại dự thảo Quyết định thể hiện bằng số tiền tuyệt đối. Tuy nhiên, để tính hiệu lực của Quyết định có giá trị bền vững và lâu dài Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch kính đề nghị Thủ tướng Chính phủ cho phép thể hiện các mức thù lao về chế độ bồi dưỡng luyện tập và biểu diễn theo tỷ lệ phần trăm dựa trên mức lương cơ sở mà không quy đổi ra số tiền tuyệt đối. Cụ thể:

"Điều 4. Chế độ bồi dưỡng luyện tập, bồi dưỡng biểu diễn như sau:

1. Chế độ bồi dưỡng luyện tập tính theo số buổi thực tế luyện tập, gồm các mức sau đây:

- Hưởng 7% mức lương cơ sở/buổi tập áp dụng đối với diễn viên đóng vai chính trong vở diễn sân khấu, nhạc kịch (opera), vũ kịch (ballet), xiếc, rối; diễn viên hát chính (đơn ca), diễn viên múa chính (solist), nhạc công độc tấu (solist) với dàn nhạc; người chỉ huy dàn nhạc giao hưởng nhạc vũ kịch, dàn nhạc giao hưởng, dàn hợp xướng, dàn nhạc sân khấu truyền thống;

- Hưởng 5% mức lương cơ sở/buổi tập áp dụng đối với diễn viên đóng vai chính thứ trong vở diễn sân khấu, nhạc kịch, vũ kịch, xiếc, rối; diễn viên hát chính thứ, diễn viên hát lĩnh xướng trong dàn hợp xướng; diễn viên múa chính thứ, nhạc công chịu trách nhiệm lĩnh tấu trong dàn nhạc giao hưởng, dàn nhạc sân khấu truyền thống, diễn viên chịu trách nhiệm lĩnh xướng trong dàn hợp xướng; kỹ thuật viên chính âm thanh, kỹ thuật viên chính ánh sáng;

- Hưởng 4% mức lương cơ sở/buổi tập áp dụng đối với diễn viên đóng vai phụ trong vở diễn sân khấu, nhạc kịch, vũ kịch, xiếc, múa rối; diễn viên múa; hợp xướng viên; nhạc công dàn nhạc giao hưởng, dàn nhạc sân khấu truyền thống; kỹ thuật viên âm thanh, kỹ thuật viên ánh sáng;

- Hưởng 3% mức lương cơ sở/buổi tập áp dụng đối với nhân viên hậu đài, nhân viên hóa trang, nhân viên phục trang, nhân viên đạo cụ.

2. Chế độ bồi dưỡng biểu diễn tính theo số buổi biểu diễn và phục vụ biểu diễn thực tế, gồm các mức sau đây:

- Hưởng 17,2% mức lương cơ sở/buổi diễn áp dụng đối với diễn viên chính, nhạc công chính, người chỉ đạo nghệ thuật chương trình nghệ thuật ca múa nhạc, người chỉ đạo nghệ thuật vở diễn sân khấu;

- Hưởng 13,8 % mức lương cơ sở/buổi diễn áp dụng đối với diễn viên chính thứ, nhạc công chính thứ, kỹ thuật viên chính âm thanh, kỹ thuật viên chính ánh sáng;

- Hưởng 10,3% mức lương cơ sở/buổi diễn áp dụng đối với diễn viên phụ, nhạc công, kỹ thuật viên âm thanh, kỹ thuật viên ánh sáng; trưởng, phó các đơn vị nghệ thuật và trưởng, phó các đoàn biểu diễn trực thuộc;

- Hưởng 7% mức lương cơ sở/buổi diễn áp dụng đối với nhân viên hậu đài, nhân viên hóa trang, nhân viên phục trang, nhân viên đạo cụ và nhân viên phục vụ làm việc theo chế độ hợp đồng".

Trên đây là nội dung cơ bản dự thảo Quyết định chế độ phụ cấp ưu đãi nghề nghiệp và bồi dưỡng đối với lao động biểu diễn nghệ thuật ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch thay thế Quyết định 180. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch kính trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định. /.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Các Phó Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Văn phòng Chính phủ (để phối hợp);
- Bộ Tư pháp (để phối hợp);
- Lưu: VT, NTBD, Ban Soạn thảo QĐ, TĐg(10).

Hoàng Tuấn Anh

VĂN DU LỊCH